

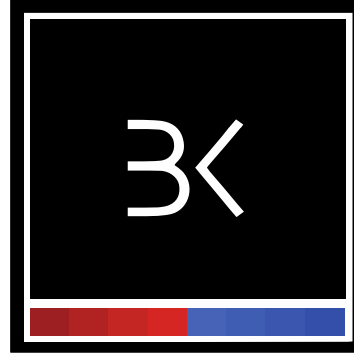
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

18 Mart / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Çanakkale Zaferinin 107. Yıldönümü

- ❑ Haftanın bu son günü, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı destansı bir zaferin, Çanakkale zaferinin 107. yıldönümünü milletçe kutluyoruz.
- ❑ Çanakkale savaşı Türk halkının hafızasında derin izler bırakmış bir savaştır. Birinci Dünya savaşında kurulan en büyük donanmanın Çanakkale açıklarından mevzilere ölüm kusması, Türk askerinin destansı direnişi, Türk halkının zafere olan inancı ve hayatını kaybeden, şehit düşen binlerce insan.
- ❑ Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, minnet ve saygılarımızı sunarız...
- ❑ Bugün aynı zamanda yapımı erken tamamlanan Çanakkale Köprüsü'nün de açılışı Cumhurbaşkanı tarafından yapılıyor.
- ❑ 1915 Çanakkale Köprüsü, Türkiye'nin Çanakkale ilinin Lapseki ile Gelibolu ilçeleri arasında bulunan ; aynı zamanda Çanakkale Boğazı'nın ilk ve Marmara Bölgesi'nin beşinci asma köprüsü olma özelliğine sahip. Hizmete girdiğinde kısmen inşa hâlinde olan Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu'nun bir parçası olarak faaliyet gösterecektir.
- ❑ 2.023 metre orta açıklık uzunluğu ile Japonya'daki Akashi Kaikyō Köprüsü'nü geçerek dünyanın en uzun asma köprüsü olmuştur.
- ❑ Köprü ile iki kıta arasında yolculuk süresi 6 dakikaya inecek.

Ukrayna-Rusya Savaşında 23. Gün...

- ❑ Rusya Devlet başkanı Putin'in emri ile 24 Şubat sabahı başlayan savaş son sürat devam ediyor.
- ❑ Son dönemde sivilleri hedef alan Rusya dünyayı ayağa kaldıran bir adım attı ve ekmek kuyruğunda bekleyen sivilleri vurdu. Dün yaşanan saldırının yankıları sürerken ölü sayısının 13'e yükseldiği açıklandı.
- ❑ Ülkenin dört bir yanında çatışmalar sürerken bir yandan da diplomatik bir çözüm için yoğun mesai harcanıyor. Ukrayna Devlet Başkanı Zelenski, müzakerelerde önceliklerinin çatışmanın sona ermesi, güvenlik garantileri, egemenlik ve toprak bütünlüğünün yeniden sağlanması olduğunu belirtti.
- ❑ Ukrayna Genelkurmay Başkanlığı, Rus ordusunun 24 Şubat-18 Mart'taki kayıplarıyla ilgili verileri paylaştı: Buna göre, Ukrayna'ya saldıran Rus ordusundan 14 bin 200 asker öldürüldü, Ruslara ait 93 uçak, 112 helikopter, 450 tank, 1448 zırhlı araç, 205 top, 72 roketatar sistemi ve 43 hava savunma sistemi imha edildi.
- ❑ Bu hafta iki ülkeyle de temasta bulunan Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Rusya-Ukrayna arasındaki savaş konusunda, "iki ülkeye ziyaretin neticesinde ateşkes umudumuz biraz daha artmıştır." dedi. Çavuşoğlu, Ukrayna'nın, Türkiye'yi olası bir anlaşmanın güvenlik boyutunun garantörleri arasında teklif ettiğini ve Rusya'nın buna itirazı bulunmadığını söyledi.

FED'in Sıkı Para Politikası ve Merkez Bankaları

- ❑ Bu hafta ülkemizde ve dünyada önemli merkez bankalarının faiz ve para politikası kararları piyasaya yön verdi.
- ❑ ABD Merkez Bankası Fed, faizleri 25 baz puan artırma kararı aldı. Banka projeksiyonlarında bu yıl için aralıksız sıkılaştırma öngördü.
- ❑ Fed'in 'noktasal grafik' adı verilen medyan projeksiyonları 2022 sonunda gösterge faizi yüzde 1,9 civarında öngörüyor. Noktasal grafikte 2023'te faizin yaklaşık yüzde 2,8'e yükselmesi öngörülüyor. Fed, 8,9 trilyon dolarlık bilançosunun küçülmesine önümüzdeki toplantılarda başlanabileceğini belirtti. Powell, FOMC bu konuda henüz karar almasa da küçülme sürecinin başlaması konusunda Mayıs ayındaki toplantıda iyi bir konumda olacaklarını duyurdu.
- ❑ Peki FED'in almış olduğu bu kararlar küresel ekonomi açısından ne anlama geliyor? Her şeyden önce paranın fiyatı olan faizin artışı moneteryan (parasalcı) bir yaklaşımla o paranın değerini yani dolar endeksini arttırıcı yönde etki yaratacaktır.
- ❑ Aynı zamanda yaklaşık 9 Trilyon\$'a ulaşan bilançonun da küçültülmesi sürecinin başlayacağı mesajı , dünyaya saçılmış olan dolarların kendi evine geri döneceğinin göstergesi.
- ❑ Yani özetle bir yatırım için gerekli fona ulaşmak her zamankinden daha fazla bedel (faiz) ile söz konusu olacak...
- ❑ Bu da küresel ekonomide durgunluk riskini beraberinde getirirken, pandemi ile bozulan tedarik zincirinin henüz rayına oturmadan yaşanan jeopolitik krizin(Ukrayna-Rusya savaşı) yarattığı etkilerle ivme kazanan enflasyonla birleşince Stagflasyon demek...!

FED'in Sıkı Para Politikası ve Merkez Bankaları

- ❑ FED'in aslında uzun zamandır piyasalar tarafından fiyatlanmış olan bu faiz artışı kararı ve bilanço küçültme mesajının ülkemiz ekonomisi üzerindeki olası etkilerini değerlendirmek açısından en önemli gösterge eurobond ihraçlarındaki getiri oranıdır.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından dış finansman temini aracı olarak gerçekleştirilen bu ihraçlarda sadece 2022 yılı başından bu yana bariz bir faiz artışı olduğu görülmektedir.
- ❑ Bu faizi belirleyen iki unsur var biri ABD 10 yıllık tahvil faizi diğeri ise 5 yıllık CDS(Kredi Risk Primi); dolayısı ile FED'in her bir sıkılaştırma sinyali ya da operasyonu tahvil getirileri üzerinden borçlanma maliyetlerini arttırıcı etkiye sahiptir.
- ❑ Bir diğerk faktör olan CDS ise savaşın ve negatif reel faizin (yüksek enflasyon ve politika faiz farkı) gibi koşulların da etkisi ile 570 ler civarındadır...

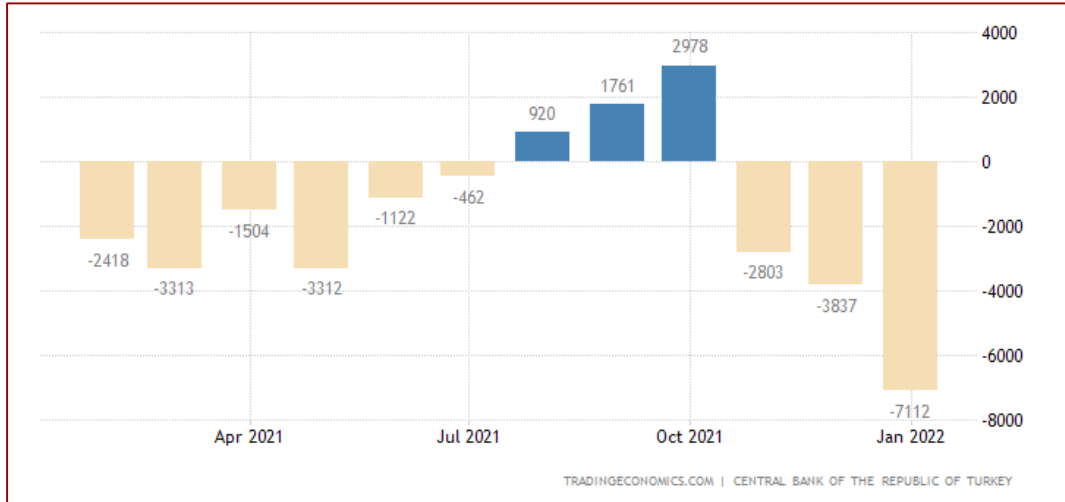
HAZİNE'NİN 2022'DE DIŞ BORÇLANMASI 5 MİLYAR \$'A ULAŞTI

	Miktar	Vade	Faiz (%)
2021 26 OCAK	1,75 milyar \$	2026	4,9
26 OCAK	1,75 milyar \$	2031	5,95
26 HAZİRAN	2,50 milyar \$	2026	5,125 (Kira)
8 TEMMUZ	1,50 milyar €	2027	4,5
20 EYLÜL	0,75 milyar \$	2028	5,7
20 EYLÜL	1,50 milyar \$	2033	6,5
2022 16 ŞUBAT	3 milyar \$	2027	7,25 (Kira)
17 MART	2 milyar \$	2027	8,625
2022 DIŞ BORÇLANMA PROGRAMI	11 milyar \$		

Kaynak: HMB

FED'in Sıkı Para Politikası ve Merkez Bankaları

- ❑ Bilindiği üzere TCMB, Eylül ayından bu yana telaffuz edilmeye başlanan faiz indirimleri ile politika faizini %19'dan %14'e indirmişti.
- ❑ Son üç aydır yapılan PPK toplantılarından politika faizinde değişiklik çıkmazken giderek artan ve savaş nedeni ile öngörüsünde de artış yaşanan tüketici enflasyonu nedeni ile reel faiz negatif alanda giderek açılmaya başladı.
- ❑ Son PPK metninde Cari işlemler dengesinin sürdürülebilir seviyelerde kalacağı vurgusu dikkat çekici olarak görülebilir. Burada cari işlemler açığı, küresel enerji fiyatlarındaki artışa bağlı olarak belli bir seviyede korunmak şartı ile kabul edilebilir olarak görülmekte.
- ❑ Oysa savaş öncesinde turizm gelirleri ile desteklenen cari işlemler dengesinin fazla vermesi amaçlanıyordu..

FED'in Sıkı Para Politikası ve Merkez Bankaları

- ❑ Diğer ülkelerin para politikalarına göz atacak olursak; ABD'den sonra gelişmiş ülkelerde en yüksek enflasyon, 2022'nin ikinci çeyreğinde %8'e yükselmesi beklenen İngiltere'de;
- ❑ Ülkenin merkez bankası BoE, faiz oranını 25 baz puan artırarak yüzde 0,50'den yüzde 0,75'e yükseltti.
- ❑ Avrupa'da Euro bölgesi tüketici fiyatları endeksi Şubat ayında yıllık olarak yüzde 5,9'a yükselerek yüzde 5,8 olan beklentiyi aştı. Bu oran Euro Bölgesi'nde tüm zamanların en yüksek yıllık enflasyon oranı olarak kayıtlara geçti. Ancak Avrupa Merkez Bankası ECB, herhangi bir adım atmadığı gibi henüz sıkılaşıma sinyali de vermiş değil. Bu durum da emtia fiyatları üzerinde yukarı yönlü bir baskı yaratarak, enflasyon sürecinin uzamasına neden oluyor.
- ❑ Diğer ülke merkez bankalarından;
  - Tayvan politika faizi olan iskonto faizini sürpriz bir kararla yüzde 1,375'e yükseltti. Beklenti faiz oranının değişmemesiydi.
  - Japonya Merkez Bankası politika faizini yüzde -0,10'da tutma ve 10 yıl vadeli tahvilde getiriye yüzde 0 civarında tutma kararını sürdürdü.
  - Brezilya Merkez Bankası iki haneli rakamlara ulaşan enflasyonu kontrol altına almak amacıyla politika faizi Selic oranını 100 baz puan artışla yüzde 11,75'e çıkardı.
  - Macaristan efektif faiz oranını değiştirmede. Bir haftalık mevduat faiz oranını yüzde 5,85 olarak bıraktı.
  - Suudi Arabistan Merkez Bankası repo faizini 25 baz puan artırarak yüzde 1'den yüzde 1,25'e çıkardı. Banka ters repo faizini de 25 baz puan artışla 0,50'den 0,75'e çıkardı.
  - Rusya Merkez Bankası politika faizini beklentiler doğrultusunda yüzde 20 seviyesinde tuttu. Banka Ukrayna'ya yönelik işgal hareketından sonra şok faiz artışıyla politika faizini yüzde 9,50'den yüzde 20'ye çıkarmıştı.

Avrupa'dan Gıda Kıtlığı Korkusu...

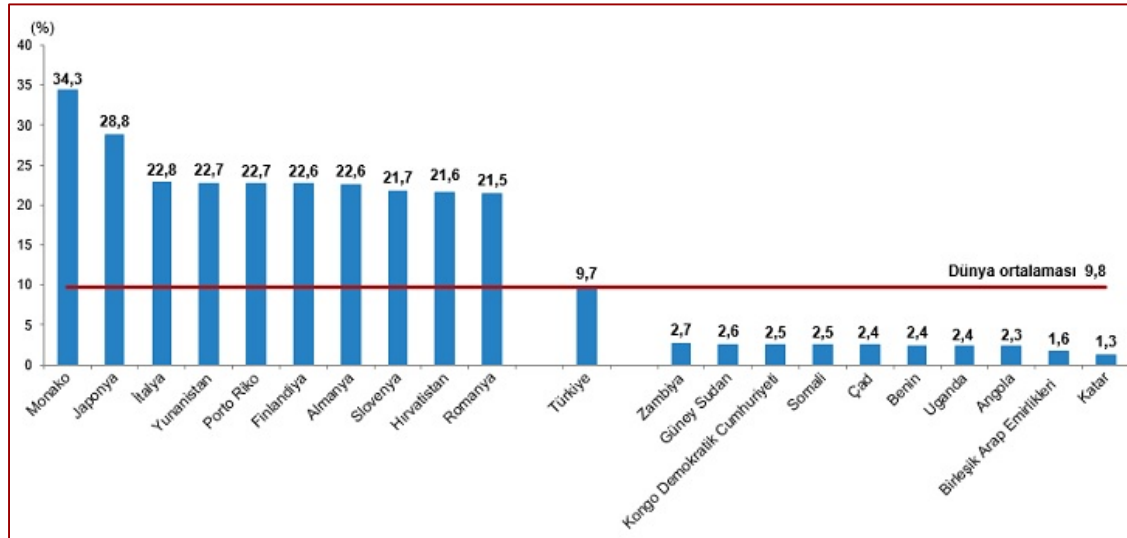
- ❑ Yaklaşık bir aydır devam eden Ukrayna-Rusya savaşı kendisini sadece petrol ve gaz fiyatları üzerinden değil, aynı zamanda çeşitli gıda ürünü ve emtia üzerinden de göstermekte.
- ❑ Özellikle gıda bağımlılığının yoğun olduğu ülkemiz ve Avrupa'da son günlerde tüketim davranışlarına yansıyan bazı haberlere şahit olmaktayız.
- ❑ Ülkemizde geçtiğimiz günlerde Ayçiçek yağı konusunda görülen panik halinde tüketim biçimine Avrupa'da da şahit olmaktayız.
- ❑ Financial Times'ın Alman ve İtalyan muhabirlerinin ortak hazırladıkları bir makalede; pandemi sürecinde görülen tuvalet kağıdı satın alma çılgınlığının bu defa savaş nedeni ile makarnadan iyot hapına kadar pek çok üründe baş gösterdiği bildiriliyor.
- ❑ Özellikle Kuzey İtalya'da marketlerde makarna kalmazken, Norveç'te ise eczanelerdeki iyot haplarının tamamının satılmış olduğunu örnek veriyorlar.
- ❑ Ülkemize benzer durumda yemeklik Ayçiçek ve soya yağı , tahıl ile hayvan yeminin büyük bölümünün Rusya ve Ukrayna'dan ithal edildiği AB ülkelerinden Almanya'da da marketler müşterilere sakin olunması konusunda uyarı yapıyor.
- ❑ Geçen haftaki bültenimizde Rusya-Ukrayna arasındaki savaşın ülkemizde hangi ürünler bakımından risk teşkil ettiğini veriler ile açıklamıştık.

Haftadan Kalanlar

- ❑ 1915 Çanakkale Köprüsü, Cumhurbaşkanı, devlet yetkilileri ve açılış törenine katılmak üzere Türkiye'ye gelen Güney Kore Cumhuriyeti Başbakanı Kim Boo-Kyum ile birlikte açıldı. Geçiş ücreti ilk hafta ücretsiz olmak üzere 200 TL olarak açıklandı.
- ❑ Rusya Maliye Bakanlığı, kupon ödemelerinde aracı olan Citibank'a 117,2 milyon dolarlık ödemenin ulaştığını söyledi. Böylece bu seferlik dolar krizi aşılmış oldu.
- ❑ Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, "Rusya'ya karşı 5 binden fazla yaptırım kararı alındı, bu bir rekordur. Bu, Kuzey Kore ve İran'a yönelik uygulanan yaptırımların neredeyse iki katıdır." dedi.
- ❑ Şişecam, Macaristan'da 255 milyon euroluk yatırım yaptı.
- ❑ Avrupa Uzay Ajansı (ESA), Rusya Federal Uzay Ajansı (Roscosmos) ile arasındaki ortak Mars görevi olan ExoMars programını Rusya'nın Ukrayna'ya saldırıları nedeniyle askıya aldığını duyurdu.
- ❑ Resmi Gazete'de yayımlanan düzenleme ile KOBİ tanımında değişikliğe gidildi. Tanıma esas yıllık hasılat tavanı 250 milyon TL'ye çıkarıldı
- ❑ Barcelona'ya evinde 2-1 yenilen Galatasaray, UEFA Avrupa Liginden elendi.
- ❑ Ruslara hesap açma konusunda temkinli davranan bankalara yönelik BDDK, Reuters'e "Rusya-Ukrayna savaşı kapsamında Rusya'ya uygulanan yaptırımlar ülkemizde hem finansal otorite hem de finansal kuruluşlar tarafından yakından takip edilmektedir. Kurumumuzun, yaptırım kararları kapsamında bulunmayan herhangi bir ülke vatandaşlarına yönelik sınırlayıcı bir talimatı bulunmamaktadır.» açıklamasını yaptı.
- ❑ İstanbul Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu'nun üye sayısı 26'dan 50'ye çıkarıldı. Yedek üye sayısı ise 4'ten 25'e çıkarıldı. Ajansta, İTO , İSO ve İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği üye listesinden çıkarıldı. TİM, DEİK, MÜSİAD gibi kurumlar yerlerini korudu.

İstatistiklerle Yaşlılar, 2021

- Yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2016 yılında 6 milyon 651 bin 503 kişi iken son beş yılda %24,0 artarak 2021 yılında 8 milyon 245 bin 124 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2016 yılında %8,3 iken, 2021 yılında %9,7'ye yükseldi. Yaşlı nüfusun 2021 yılında %44,3'ünü erkek nüfus, %55,7'sini kadın nüfus oluşturdu.
- Nüfus tahminlerine göre 2021 yılı için dünya nüfusunun 7 milyar 831 milyon 718 bin 605 kişi, yaşlı nüfusun ise 764 milyon 321 bin 142 kişi olduğu tahmin edildi. Bu tahminlere göre dünya nüfusunun %9,8'ini yaşlı nüfus oluşturdu. En yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ilk üç ülke sırasıyla %34,3 ile Monako, %28,8 ile Japonya ve %22,8 ile İtalya oldu. Türkiye, 167 ülke arasında 68. sırada yer aldı.

Konut Satış İstatistikleri, Şubat 2022

- ❑ Türkiye genelinde konut satışları Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %20,1 artarak 97 bin 587 oldu.
- ❑ Konut satışlarında İstanbul 18 bin 752 konut satışı ve %19,2 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 8 bin 464 konut satışı ve %8,7 pay ile Ankara, 5 bin 575 konut satışı ve %5,7 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 23 konut ile Ardahan, 40 konut ile Hakkari ve 47 konut ile Bayburt oldu.
- ❑ Türkiye genelinde ipotekli konut satışları Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %35,6 artış göstererek 19 bin 888 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %20,4 olarak gerçekleşti. Ocak-Şubat döneminde gerçekleşen ipotekli konut satışları ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %49,9 artışla 38 bin 71 oldu.

	Şubat			Ocak - Şubat		
	2022	2021	Değişim (%)	2022	2021	Değişim (%)
Satış şekline göre toplam satış	97 587	81 222	20,1	185 893	151 809	22,5
İpotekli satış	19 888	14 669	35,6	38 071	25 401	49,9
Diğer satış	77 699	66 553	16,7	147 822	126 408	16,9
Satış durumuna göre toplam satış	97 587	81 222	20,1	185 893	151 809	22,5
İlk el satış	28 897	24 737	16,8	56 100	47 005	19,3
İkinci el satış	68 690	56 485	21,6	129 793	104 804	23,8

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Şubat 2022

- ❑ Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %13,74, bir önceki yılın Aralık ayına göre %30,61, bir önceki yılın aynı ayına göre %68,49 ve on iki aylık ortalamalara göre %30,88 artış gerçekleşti.
- ❑ Sektörlerde bir önceki aya göre balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde %7,40, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %13,49 ve ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %26,22 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %4,67, çok yıllık bitkisel ürünlerde %11,72, tek yıllık bitkisel ürünlerde %19,95 artış gerçekleşti.

